

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نقش و رسالت زن

۴

جایگاه و مسائل زنان در فرهنگ اسلام و تجدد

برگرفته از بیانات حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای (مدظله العالی)
رهبر معظم انقلاب اسلامی

دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای (مدظله العالی)

پیشگفتار

برقراری نظام جمهوری اسلامی به تعبیررسای بنیانگذار آن، حضرت امام خمینی (ره)، از نعمتهای بزرگ الهی بر مردم این سرزمین و تمامی مستضعفین جهان بوده است. مروری بر تاریخ پرافتخار این نهضت و شکل‌گیری نظام مقدس جمهوری اسلامی به روشنی نقش و تأثیر اصل مترقی ولایت فقیه و رهبری حکیمانه‌ی حضرت امام (ره) و پس از آن حضرت آیت‌الله العظمی سید علی خامنه‌ای، رهبر انقلاب اسلامی، را در هدایت انقلاب در کوران حوادث گوناگون روزگار نشان میدهد. مؤسسه‌ی پژوهشی فرهنگی انقلاب اسلامی که وظیفه‌ی حفظ و نشر آثار مقام معظم رهبری را برعهده دارد، در اجرای همین وظیفه اقدام به انتشار کتابهای موضوعی به منظور نشر بیانات، دیدگاه‌ها و رهنمودهای معظم‌له در مقاطع، مناسبتها و موضوعات مختلف می‌نماید.

کتاب حاضر حاوی گزیده‌ای از بیانات معظم‌له با موضوع «جایگاه و مسائل زنان در فرهنگ اسلام و تجدّد» است و مطالب آن در سه محور «اهمیت و ریشه‌یابی مسائل زنان»، «زن در فرهنگ غرب» و «منزلت و جایگاه زن در اندیشه‌ی اسلامی» گردآوری و تنظیم شده است.

این اثر جلد چهارم از مجموعه‌ی پنج جلدی باعنوان «نقش و رسالت زن» درباره‌ی مسائل و مباحث مرتبط با موضوع «زن» در بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی است که برای استفاده‌ی محققان و عموم علاقمندان به دیدگاههای معظم‌له منتشر میشود.

و من الله التوفیق

فهرست مطالب

مقدمه.....	۲۱
فصل اول: اهمیت و ریشه‌یابی مسائل زنان.....	۲۵
۱-۱- ضرورت توجه به مسائل زنان.....	۲۷
توجه و عنایت ویژه‌ی امام(ره) به زنان.....	۲۷
حصار محکم فکر امام(ره) در مورد نقش زنان.....	۲۷
بیش از ۴۰ سال دغدغه‌ی مقام معظم رهبری نسبت به مسائل زنان.....	۲۸
حل نشدن مسأله‌ی زن در دنیا.....	۲۸
عدم حلّ مسائل زنان بخاطر زیاده‌رویها، کجرویها و بدفهمیها.....	۲۹
لزوم توجه به ویژگیهای زنان در جامعه‌ی انقلابی ایران.....	۳۰
خسارات بی‌توجهی به نقش زن.....	۳۰
عدم پیشرفت متناسب با نیاز و توقع و امکانات در مسائل زنان.....	۳۰
زن و خانواده؛ جزو راهبردی‌ترین مسائل فکری جامعه.....	۳۱
سرمایه‌گذاری پژوهشی نظام در حوزه‌ی زن و خانواده.....	۳۱
لزوم تبلیغ و فعالیت بسیار برای رفع محرومیت از زنان.....	۳۲
تصحیح و تسریع حرکت به سوی جایگاه شایسته‌ی زن.....	۳۲
لزوم توجه به زن بعنوان عامل فساد یا صلاح مردان و اجتماع.....	۳۲
پرورش انسانهای بافضیلت یا بی‌شخصیت در دامن زن.....	۳۳
وضع آینده و اهمیت نقش زن در آن.....	۳۳
تجلیل عملی از زن در خانه و جامعه.....	۳۴
۲-۱- اولویت مسائل زنان.....	۳۴

- ۳۴..... ضرورت بازنگری جدی ارزشهای سازندهی شخصیت زن در دنیا.....
- ۳۵..... برخی مسائل نیازمند به پیگیری در حوزهی زنان.....
- ۳۶..... مسائل مطرح در سبک زندگی درمورد رابطهی زن با خانواده و اجتماع.....
- ۳۶..... تصحیح فرهنگ عمومی جامعه در نگرش سیاسی به زنان.....
- ۳۶..... فاصلهی قوانین و حقوق اجتماعی زنان در ایران با خواستهی اسلام.....
- ۳۷..... شناساندن حقوق و تکالیف و مسؤولیت متقابل با رجوع به فطرت.....
- ۳۷..... کمبود فرصتها و میدانها برای علم و معرفت زنان در همهی جوامع.....
- ۳۸..... عدم حل مشکلات زنان با کثرت حضور در دانشگاهها و مسؤولیتها.....
- ۳۸..... بحران زنان؛ محصول نگاه غلط به زن و خانواده.....
- ۳۹..... ادارهی کانون گرم خانواده؛ اولین مسؤولیت زن.....
- ۴۰..... احساس آرامش و امنیت؛ مسألهی اساسی زنان.....
- ۴۰..... عدم اولویت مسائل شخصی برای زنان.....
- ۴۱..... پرهیز از دام رقابتها و چشم و همچشمیها در محافل زنان.....
- ۴۱..... مقایسهی ظلم به زن در غرب و کشورهای اسلامی.....
- ۴۲..... ۱-۳. ظلم به زن.....
- ۴۲..... ستم تاریخی و طبیعی و دائمی نسبت به زنان.....
- ۴۲..... مظلومیت زن در طول تاریخ، مگر در موارد استثنایی.....
- ۴۳..... طبیعت جاهل بشر؛ عامل ظلم به زن در طول تاریخ.....
- ۴۳..... نقش نظامهای دیکتاتوری در ظلم به زن.....
- ۴۴..... نظام اجتماعی استبدادی؛ مهمترین عامل تاریخی ظلم به زن.....
- ۴۵..... ستم مردان به زنان بخاطر ضعف جسمانی در طول تاریخ.....
- ۴۵..... حالت وحشیگرانه نسبت به زن بخاطر قویتر بودن ترکیب جسمانی مرد.....
- ۴۶..... استثمار تاریخی زن بخاطر ظرافت بیشتر نسبت به مرد.....
- ۴۷..... مظلومیت تاریخی زن بخاطر نادیده گرفتن وضع طبیعی زن اعم از جسمی و روحی.....
- ۴۸..... برداشتهای غلط بشری دربارهی جایگاه زن.....
- ۴۸..... ندانستن قدر و جایگاه زن؛ ریشهی ظلمهای تاریخی.....
- ۴۹..... تحقیر زن در طول تاریخ در دو شکل خصومت و دوستی.....
- ۵۰..... نگاه امپراطوری روم به زن در اشباع غریزی مرد.....
- ۵۰..... حرمسراها؛ نماد اهانت به زن.....
- ۵۱..... اسارت فرهنگی زن؛ مانع اساسی رشد زنان.....

۵۱	شرح مظلومیت زن.....
۵۲	خانواده؛ بالاترین محیط ظلم به زن.....
۵۲	بررسی عوامل تاریخی و جامعه‌شناسی مظلومیت زن در خانواده.....
۵۳	کمبودها و کم‌کاریهای زیاد در عرصه خانواده.....
۵۴	بی‌عدالتی در ارتباطات خانوادگی در جوامع غربی و اسلامی.....
۵۴	طبیعی بودن آزار زن در داخل خانه، بین نژادهای وحشی غربی.....
۵۵	عدم حساسیت دنیا در ظلم به زن در خانواده.....
۵۵	سست‌بنیادی بنیان خانواده در غرب؛ مصداق ظلم به زن.....
۵۶	مشکل اصلی زن در دنیای امروز، ناکامی زن در نیاز مادری و همسری.....
۵۶	خألهای قانونی، عادت و سنتی در حوزه‌ی زن و خانواده.....
۵۷	دیدن محرومیت و مشکلات زنان بلوچ در گذشته.....
۵۷	لزوم توجه به حفظ حرمت و کرامت زن در همه‌ی مناطق ایران.....
۵۸	ظلم به زن در صورت عدم نزاکت و دقت و تقوای لازم.....
۵۸	حرام بودن بی‌توجهی به زن قبلی در تعدد زوجات.....
۵۹	ازدواجهای تحمیلی زودرس.....
۵۹	نادیده گرفتن خواست دختران؛ خلاف خواست اسلام.....
۵۹	تأثیر وجود عادات جاهلی در ظلم به زن در مناطقی از ایران.....
۶۰	انواع ظلمهای فرهنگی به زنان.....
۶۱	سرگرم کردن زن به جلوه‌گری؛ عامل انحطاط شخصیت زن.....
۶۲	محرومیت زن از معارف و فرهنگ عمومی و اختصاصی جامعه.....
۶۲	عدم توجه به نقش زنان در تحولات بزرگ اجتماعی و سیاسی.....
۶۳	عقب ماندن زنان نسبت به مردان.....
۶۳	تحلیل اجتماعی علی(ع) از عقب ماندگی فکری - فرهنگی زن.....
۶۵	وضعیت زنان جامعه‌ی زمان علی(ع).....
۶۵	کم‌بهرگی زن در نظر علی(ع)؛ واقعیت دوران انحطاط و اسارت زن.....
۶۶	محرومیت تحصیلی - اجتماعی زنان در طول تاریخ؛ دلیل ناقص‌العقل خواندن آنها.....
۶۶	بیگانگی دختران تحصیلکرده از خانواده.....
۶۷	۴-۱- نحوه‌ی احقاق حقوق زنان.....
۶۷	بازگشت زن و مرد به طراز اسلام.....
۶۸	هدف؛ رسیدن زن به کمال، نه رقابت با مردان.....

- ۶۸ اول فرهنگ، بعد حق
- ۶۹ تلاش فرهنگی دلسوزانه‌ی هوشمندانه نه ساده لوحانه و عجولانه
- ۷۱ کار فرهنگی بزرگ به کمک احکام قرآنی برای رفع ستم از زنان
- ۷۱ رفع کمبود میدانها و فرصتها برای علم، معرفت، اخلاق و شکوفایی استعدادها
- ۷۱ باز شدن گرههای زندگی زنان با قوانین اسلامی
- ۷۲ حقوق زن بعنوان پرورش‌دهنده‌ی انسانهای والا
- ۷۳ استفاده‌ی خردمندانه از تجربه‌ی دیگران در مورد زنان
- ۷۳ حرکت بر اساس بینش خردمندانه و شناسایی طبیعت زن
- ۷۴ توجه به واقعیتهای آفرینش زن و مرد برای حل مشکلات
- ۷۴ لزوم توجه به سه مقوله‌ی تکریم زن، وظیفه زن و رفتار با زنان؛ در برنامه‌ریزیها
- ۷۵ اندیشه‌ی شهید مطهری؛ مستدلترین اندیشه‌ی زمان خود در مورد زن
- ۷۵ همسان دانستن ارزشها و شناسایی تکالیف ویژه‌ی زن
- ۷۶ شناخت وظایف مشترک و اختصاصی زن و مرد؛ عامل رفع ظلم به زن
- ۷۷ روش محترمانه، مصلحت‌اندیشانه و عاقلانه‌ی اسلام نسبت به زن
- ۷۷ بازگو کردن تعالیم اسلام در مورد زن
- ۷۷ تبیین نظر اسلام در باب آزادی
- ۷۸ آگاهی و عمل به حقوق اسلامی؛ مانع ظلم به زن در خانواده
- ۷۸ دنبال کردن روش اسلامی با جدیت و اهتمام کامل
- ۷۹ بحث نکردن در مورد تمایزات مسلم در فقه اسلامی
- ۷۹ دوری از بحثهای انحرافی از قبیل دیه در مورد زن
- ۸۰ امکان تغییر احکام با شیوه‌ی فقهی توسط فقیه ماهر و مسلط
- ۸۱ لزوم جلوگیری از ضعف و ستم‌زدگی زن در سطوح مختلف
- ۸۱ اهمیت اصلاح قوانین در موضوع زنان
- ۸۲ لزوم اصلاح بعضی قوانین
- ۸۲ حل تدریجی و هوشمندانه مشکلات زنان با وضع قوانین
- ۸۲ احساس امنیت زن در خانه‌ی شوهر در پرتو قانون
- ۸۳ روشهای حل مشکلات بانوان مسلمان در خانواده
- ۸۴ برخورد قانونی و اخلاقی با متعدیان به زن در خانواده
- ۸۵ حل مسائل زن در خانواده؛ عامل فائق آمدن بر مسائل اجتماع
- ۸۵ لزوم پشتوانه‌ی قانونی و ضمانت اجرایی در حمایت از زنان در خانواده

دفاع اخلاقی، قانونی و منطقی از زن.....	۸۶
تهذیب و اخلاق؛ راه چاره‌ی زورگویی به زن.....	۸۶
سواد و قانون؛ ابزارهای اقتدار زن.....	۸۶
لزوم پختگی در مبارزه با ستم تاریخی علیه زن.....	۸۷
حلّ معضلات با ارائه‌ی راهکار اجرایی توسط خود زنان.....	۸۷
دوری از جلب نظر غریبه‌ها.....	۸۸
ضرورت زدودن گرایش به فرهنگ غربی در دفاع از حقوق زن.....	۸۹
دفاع غلط از حقوق زن با الگو قرار دادن زن غربی.....	۸۹
روش غلط غربیان و پیروانشان در دفاع از حقوق زن.....	۹۰
موفق نبودن روشهای دنیای متمدن علیرغم بعضی ظواهر.....	۹۱
لزوم طرح گفتمان «زن حقیقی» مدّ نظر اسلام بصورت تهاجمی و نه دفاعی.....	۹۱
۱- ۵- نقش نهادها و سازمانها در ارتباط با زنان.....	۹۲
لزوم ایجاد یک مرکز عالی و ثابت با چشم انداز بلندمدت.....	۹۲
لزوم کار عملی و تشکیل کار گروههای تخصصی درمورد مسائل زنان.....	۹۳
لزوم محاسبه و مشخص کردن هدف در فعالیتهای مربوط به زنان.....	۹۴
ایجاد سازمانهای اسلامی زنان.....	۹۵
سازمانها به دنبال احیای حقوق عرفی زن.....	۹۵
تأمین حقوق مدنی و خانوادگی زن.....	۹۶
گره‌گشایی از کار زن در خانواده.....	۹۶
لزوم مبنا بودن نقش مادری و همسری در طرح‌ریزیها برای خانواده.....	۹۶
انگیزه‌ی تشکیل شورای فرهنگی - اجتماعی زنان.....	۹۷
شورای فرهنگی - اجتماعی زنان؛ مرکزی برای تدارک پشتیبانی معنوی و قانونی.....	۹۷
انجام سفرهای خارجی حساب شده و با هدف.....	۹۹
نیاز دنیا به مبانی کارگشا در حوزه‌ی زن و عقب‌ماندگی ما در بیان این مبانی.....	۹۹
سهم دستگاههای اجرایی در تعلیم زنان.....	۱۰۰
نقش صددرصدی صدا و سیما در فرهنگسازی و تکریم زن با خصوصیات اسلامی.....	۱۰۱
تبیین دیدگاه اسلام در زمینه‌ی روابط زن و مرد.....	۱۰۱
ارائه‌ی نقش زن با گوهر عفت و تأثیر او در خانواده، جامعه و انقلاب.....	۱۰۲
دوری از نقشهای پست‌کننده برای زنان در برنامه‌های صدا و سیما.....	۱۰۲
ارائه‌ی زن بعنوان جاذبه‌ی جنسی حتی با پوشش مجاز در بعضی فیلمها.....	۱۰۲

- مخدوش کردن جایگاه زن بعنوان عنصر جنسی در فیلمها..... ۱۰۳
- کمبود کار فرهنگی ۱۰۴
- کار فرهنگی؛ کار اولی، لازمتر و فوریت‌تر در مورد زنان ۱۰۴
- برکت کار فرهنگی عمیق درباره‌ی مبانی اسلام نسبت به مادران اینارگر..... ۱۰۵
- کمک به ایستادگی زنان در مقابل هجوم دشمن ۱۰۶
- آمدگی نظامی زنان ۱۰۷
- رعایت جهات ارزشی تأمین‌کننده‌ی آینده‌ی زنان..... ۱۰۸
- تسلط قدرتهای جهانی؛ عامل گرسنگی و مرگ زنان و کودکان ۱۰۸
- کار قوی و باکیفیت در مسأله‌ی زنان؛ خدمت حقیقی به زنان عالم..... ۱۰۸
- کار متین و عمیق و قابل عرضه و بدون شتابزدگی ۱۰۹
- گفتمان‌سازی در حوزه‌ی زن و خانواده ۱۰۹
- فصل دوم: زن در فرهنگ غرب** ۱۱۱
- ۱-۲- جایگاه زن در فرهنگ غرب..... ۱۱۳
- زن؛ موجود درجه‌ی دوم در ادبیات غرب ۱۱۳
- نگرش ظالمانه‌ی غرب به زن در عرصه‌ی کار، هنر و ادبیات ۱۱۳
- بزرگترین حق‌کشی؛ مطرح شدن زن برای انتفاع مرد ۱۱۴
- محرومیت زنان از اخذ مدرک تحصیلی در گذشته‌ی نزدیک غرب..... ۱۱۵
- محرومیت زن از حق رأی و مالکیت حقیقی در غرب..... ۱۱۶
- عدم حق رأی زنان در دموکراسی غربی..... ۱۱۶
- عقب افتادگی غرب در به رسمیت شناختن حقوق سیاسی زن ۱۱۷
- از نداشتن حق رأی و مالکیت تا بی‌پناه و رها شدن در جامعه ۱۱۸
- تنبیه دیر هنگام، شتابزده و جنجالی اروپا در مسأله‌ی زن..... ۱۱۸
- ظریفترین و مؤثرترین نقش در سیر بشریت بسوی کمال ۱۱۹
- متهم بودن غرب در برخورد ذلیلانه با زن ۱۲۰
- مسائل اصلی زندگی؛ تحت‌الشعاع سرگرمی مبتدل روابط زن و مرد ۱۲۰
- مخالفت فرهنگ غرب با خویشتنداری جنسی..... ۱۲۱
- پاسخگویی غرب درباره‌ی حقوق و حفظ کرامت زن..... ۱۲۱
- هدف غرب؛ هرزه شدن و عرضه شدن زن ۱۲۲
- فقدان آزادی و حجاب در حال و گذشته‌ی اروپا..... ۱۲۲
- سلب آموزش و تحصیل زنان در غرب به جرم حجاب ۱۲۳

اشتباه دنیای استکبار درباره‌ی ارزش زن	۱۲۳
هوچیگریهای غرب در مورد مسأله‌ی زن	۱۲۴
بی‌توجهی غرب به شخصیت و حرمت واقعی زن	۱۲۴
نگاه غرب به زن؛ نگاه منحط، ناقص و گمراه‌کننده	۱۲۵
ظلم به زن در تمدن غرب، علیرغم تبلیغات فریگیر	۱۲۵
مفاهیم انسانی زن؛ تحت‌الشعاع مسائل تبلیغاتی و سیاسی و اقتصادی	۱۲۵
تداوم ستم تاریخی به زن، در جوامع متمدن	۱۲۶
تعدی و اهانت به زن امریکایی، علیرغم شعار دفاع از حقوق زن	۱۲۶
آمار وحشتناک خشونت علیه زنان در غرب	۱۲۶
سکوت مدعیان حقوق بشر در قبال تعرض به زنان در بوسنی	۱۲۷
نبود اخلاق و تهذیب؛ عامل بیشتر شدن ظلم به زن	۱۲۷
ارتباطات مبتذل؛ عامل دوری زن از مسائل اخلاقی و صحنه‌های سیاسی و فرهنگی	۱۲۸
زنان شکنجه‌گر در زندان ابوغریب؛ نشانگر فراموشی معنویت در فرهنگ غرب	۱۲۸
زنان جوان شکنجه‌گر؛ نشانه‌ی وحشیگری تمدن غرب	۱۲۹
۲-۲. التذاذ از زن با شعار آزادی در غرب	۱۲۹
جوابگویی غرب به اهل اندیشه بخاطر حرکت به سمت برهنگی	۱۲۹
تلقیهای متناقض از شعار آزادی زن	۱۳۰
مفهوم آزادی زن در غرب	۱۳۱
نگاه التذاذی به زن؛ ریشه در فرهنگ اروپایی	۱۳۱
افزایش زن‌آزاری با جوشش شهوت جنسی در غرب	۱۳۲
الگوی اروپایی زن؛ ابزار التذاذ مرد	۱۳۳
بساط آزادی غربی؛ قراردادن زن بعنوان ابزار لذت‌جویی مردان	۱۳۳
سلب حجاب و عفاف به اسم آزادی	۱۳۳
ظلم و تحقیر زن در غرب به اسم آزادی	۱۳۴
آزادی زن برای انتفاع و التذاذ مردان	۱۳۵
نام دروغین آزادی بر نگاه اهانت‌آمیز غرب به زن	۱۳۵
نگاه ابزار‌ی به زن؛ چشم‌نواز بودن برای مرد	۱۳۶
بهره‌برداری نفسانی و سوء استفاده از جاذبه‌ی فیزیکی زن	۱۳۶
حرفهای جذاب بر مبنای جنس زن؛ وسیله‌ی التذاذ برای جنس مرد	۱۳۷
بزرگترین ضربه و اهانت به زن در سیاستهای غربی	۱۳۷

- وسيله‌ی التذاذ و شهوترانی؛ بزرگترین اهانت به زن ۱۳۹
- بالاترین اهانتها به زن در تمدن غرب ۱۳۹
- اهانت در شکل تکریم ۱۴۰
- جلوه‌گری زن؛ تجلیل یا تحقیر ۱۴۰
- خیانت آوردن زن به شکل متبرج به وسط میدان ۱۴۰
- تشویق به آرایش و تبرج در مقابل مرد؛ نشانه‌ی مردسالاری غربی ۱۴۱
- جلوه‌گری و زیبایی‌فروشی زن؛ مقبولتر از تفکر، علم و اخلاق او ۱۴۱
- تنزل زن در حد یک وسیله التذاذ با تحمیل فرهنگ برهنگی ۱۴۲
- خیانت و ضرر فرهنگ غرب؛ بی‌بند و باری و ابتذال زنانه ۱۴۲
- حاصل سیاست غرب؛ ابتلاء به همجنس‌گرایی و سوءاستفاده جنسی از زن ۱۴۳
- ارتباط راحت زن و مرد در اجتماع؛ بزرگترین ضربه برای زن ۱۴۴
- معاشرت یکسان زن و مرد در غرب؛ عملی فریبنده و نادرست ۱۴۴
- التذاذ از زن در جامعه؛ عامل تزلزل خانواده و بی‌حرمتی به زن ۱۴۵
- تلذذ از زن در اجتماع و زن‌آزاری در خانواده ۱۴۵
- ۳-۲. سوءاستفاده‌ی اقتصادی از زن در غرب ۱۴۵
- صدور اذعانامه علیه غرب پول‌پرست در اهانت به زن ۱۴۵
- زن؛ قربانی تمدن صنعتی غرب ۱۴۶
- نداشتن حق مالکیت زنان در غرب تا اوایل قرن بیستم ۱۴۷
- نیاز به کارگر ارزان؛ عامل اعطای حق مالکیت به زن در غرب ۱۴۷
- غرب و ممنوعیت حق تصرف زنان در اموال خود ۱۴۸
- زن؛ وسیله‌ی سوداگری سرمایه‌داری غرب ۱۴۹
- ارزشگذاری به آرایش، مد و تفاخرها جهت جذب منافع مادی شرکتها ۱۴۹
- گزارش تکان دهنده‌ی رشد تجارت و قاچاق زنان ۱۴۹
- ۴-۲. موقعیت خانوادگی زن در فرهنگ غرب ۱۵۰
- خانواده؛ نقطه‌ی ضعف غرب ۱۵۰
- ناکامی زن در اساسیترین و فطریترین نیازهایش ۱۵۰
- عدم امنیت جانی، اخلاقی و جنسی در خانواده ۱۵۱
- ضرب و شتم، خشونت و وحشت همسر در جامعه‌ی امریکا ۱۵۱
- آمار وحشت آور از خانواده‌های امریکایی ۱۵۲
- آمار حیرت‌انگیز شکایت زنان از شوهران در امریکا ۱۵۲

مظلومیّت زن در طول تاریخ..... ۱۵۳

تشریفات ظاهری و دروغین غرب بعنوان تکریم مقام زن ۱۵۳

مظلومیّت خانگی زن در دنیای بظاهر آزاد..... ۱۵۴

ظلم به زن در خانه با وجود بی‌پروایی در جامعه..... ۱۵۴

آزادی بی‌قید و شرط در ارتباط با نامحرم و اسارت شوهر ۱۵۵

تصویر مظلومیّت زن در ادبیات غرب..... ۱۵۵

شوهر؛ مالک مال و جان زن..... ۱۵۶

مقایسه‌ی ازدواج دو زن اشرافی در اسلام و غرب..... ۱۵۶

تغییر نام خانوادگی زن در خانه‌ی شوهر در فرهنگ غرب..... ۱۵۷

تغییر نام به نام شوهر؛ ریشه در بی‌اعتنایی به شخصیت زن ۱۵۸

آزادی بی‌قید و شرط معاشرت؛ عامل متلاشی شدن خانواده در غرب..... ۱۵۸

غربت خانواده در غرب بر اثر بی‌اعتنایی ۱۵۹

پیامدهای ازدواجها در غرب ۱۵۹

زندگیهای قراردادی فاقد انس و گرمی خانوادگی ۱۶۰

عدم تبادل عاطفی و زندگی رقت‌بار در مقیاس خانواده..... ۱۶۰

تزلزل بنیان خانواده در غرب ۱۶۱

از هم پاشیدگی خانواده؛ نتیجه‌ی راه غلط زنان غربی ۱۶۱

متلاشی شدن خانواده‌ها؛ مشکل بزرگ امروز دنیای غرب ۱۶۲

مایه‌ی التذاذ مرد شدن به نام آزادی زن، عامل ویرانی خانواده ۱۶۲

آزادی جنسی و بی‌عفتی؛ عامل تزلزل بنیان خانواده..... ۱۶۳

نابودی خانواده؛ دستاورد فساد غرب..... ۱۶۴

بی‌هویتی فرهنگی و فساد؛ نتیجه‌ی تزلزل خانواده..... ۱۶۴

تزلزل بنیان خانواده؛ عامل نابودی تدریجی جامعه..... ۱۶۴

تحول منجر به سست شدن روابط خانوادگی؛ نشانه‌ی پسرفت ۱۶۴

غرب؛ تشنه‌ی پیام مربوط به خانواده..... ۱۶۵

تنهایی، غربی‌ی و ولگردی؛ حاصل نبود خانواده..... ۱۶۵

گسستگی اعضای خانواده از هم..... ۱۶۶

اضطراب در غرب و فرو پاشی خانواده..... ۱۶۶

فرو ریختن تمدن غرب با جدایی زن از خانواده..... ۱۶۷

دامن زدن به شهوت؛ چاله‌ی خطرناک و گریز ناپذیر پیش روی تمدن غرب ۱۶۷

- زوال تمدن غرب بخاطر قوانین ابلهانه‌ی جنسی..... ۱۶۸
- نادیده گرفتن نقش مادری و تضعیف نقش خانواده؛ خیانت بزرگ غرب به زنان..... ۱۶۹
- محرومیت زن از بروز مهر و عطوفت مادری..... ۱۶۹
- ۲- ۵- ترویج فرهنگ غرب در روابط زن و مرد ۱۶۹
- مردواره کردن و وسیله‌ی التذاذ جنسی قرار دادن زن..... ۱۶۹
- انفعال در برابر گفتمان غربی مرد واره کردن زن ۱۷۰
- فرهنگ برهنگی و فساد، مخالفت با فضایل و ارزشها ۱۷۱
- ترویج عدم واسطه و فاصله بین زن و مرد در معاشرت‌ها..... ۱۷۲
- ترویج شهوات جنسی و آمیزش بی‌رویه‌ی زن و مرد..... ۱۷۳
- به انحراف کشاندن و تشدید غرایز؛ سیاست استعمار فرهنگی..... ۱۷۴
- نقش صهیونیسم در اشاعه‌ی فساد و فحشا..... ۱۷۴
- نفوذ و رشد تعلیمات غربی در بعضی خانواده‌ها ۱۷۵
- شکست در ترویج فرهنگ منحط غرب..... ۱۷۵
- فصل سوم: منزلت و جایگاه زن در اندیشه‌ی اسلامی..... ۱۷۷**
- ۳- ۱- نگاه جامع و کامل اسلام به موضوع زن..... ۱۷۹
- لزوم درک صحیح نظر اسلام در مسائل زنان ۱۷۹
- دید جامع و کامل اسلام به زن ۱۷۹
- نگاه اسلام؛ اول حیث انسانیت بعد جنسیت ۱۸۰
- درک دیدگاه‌های اسلام بدون افراط و تفریط ۱۸۰
- نظریه پردازی در موضوع زن، بر مبنای آیات قرآن ۱۸۱
- نظریه پردازی در زمینه‌ی الگوی مترقی زن و خانواده ۱۸۱
- طبیعت الهی زن؛ مملو از لطافت و زیبایی و به دور از نقش تشریفاتی..... ۱۸۱
- محدودیت‌های اسلامی؛ عامل رشد فکری، علمی و عملی زنان..... ۱۸۲
- معنای واقعی تکریم، توجه به بعد خانوادگی و اجتماعی زن..... ۱۸۲
- هویت زن؛ چشمه جوشان عاطفه و صبر برای تربیت انسان ۱۸۳
- حرکت به سمت آرمانگرایی با دید واقع‌بینانه نسبت به زن..... ۱۸۴
- اعطای حقوق و شخصیت کامل به زن در اسلام..... ۱۸۵
- مقایسه‌ی رفع ابهام و حل مسائل در سه قلمروی حضور زن از نظر اسلام ۱۸۵
- حل مشکلات زنان با مواظب و نمونه‌سازی پیام وحی..... ۱۸۷
- نظر اسلام مبتنی بر آفرینش زن و نیازهای او برای رسیدن به کمال..... ۱۸۸

۲-۳. مبارزه‌ی اسلام با ظلم تاریخی به زن ۱۸۸

غلبه‌ی خورشید معرفت اسلام بر جاهلیت حاکم بر جهان ۱۸۸

اسلام و تحوّل در شخصیت زن ۱۸۹

ارزشگذاری اسلام در مورد زن ۱۹۰

برخورد اسلام با سنت‌های غلط نسبت به زنان ۱۹۱

دلیل اظهارات پرجوش پیامبر(ص) در مورد زن ۱۹۱

پاسخ دادن به برداشت غلط و مستمر در تاریخ بشریت نسبت به جایگاه زن ۱۹۲

مبارزه با عادات و آداب غلط خرافی بعضی از اقوام نسبت به زن ۱۹۲

مقابله با نگاه انحرافی و تحقیرآمیز نسبت به زن ۱۹۳

کویدن اندیشه‌های جاهلی با بالا کشیدن زن نسبت به مرد در قرآن ۱۹۴

۳-۳. شأن انسانی زن از نظر اسلام ۱۹۴

نگاه انسانی اسلام به زن ۱۹۴

زنان؛ پیشگامان حرکت معنوی انسان ۱۹۵

اسلام؛ پیشگام در دفاع از حقوق زن ۱۹۶

رازهای طرح دو زن بعنوان نمونه‌ی ممتاز در صحنه‌ی انسانیت ۱۹۶

پیامبر اسلام(ص) و حقوق انسانی زنان ۱۹۸

ارزشگذاری به اصالت زن ۱۹۸

پرهیز از سطحی نگری به احکام اسلامی در مورد زنان ۱۹۹

حق مالکیت زن با وجود عدم رضایت شوهر و پدر ۲۰۰

۴-۳. برابری و تفاوت میان زن و مرد ۲۰۰

عدم تفاوت بین زن و مرد در طی مراتب معنوی و حقوق اجتماعی و فردی ۲۰۰

عدم تفاوت زن و مرد در تقرب الی الله و کمالات ۲۰۱

عدم تفاوت در ارزش انسانی زن و مرد ۲۰۱

عدم تفاوت در فعالیت‌های مختلف اجتماعی ۲۰۲

عدم تفاوت زن و مرد در کسب فضائل بشری ۲۰۲

عدم تفاوت زن و مرد در عروج و سقوط انسانی ۲۰۳

عدم تفاوت مرد و زن در ارزشهای معنوی و اسلامی ۲۰۳

برابری فرصت‌های عروج برای زن و مرد ۲۰۴

برابری زن و مرد از جنبه‌ی الهی و تکامل انسانی ۲۰۵

برابری زن و مرد در ارزشهای معنوی و معرفتی ۲۰۵

- ۲۰۶ برابری زن و مرد در پیمودن مراحل تکامل معنوی و مادی
- ۲۰۶ برابری زن و مرد در فرایض دینی
- ۲۰۷ همردیفی مقامات معنوی و درجات انسانی زن و مرد
- ۲۰۸ عدم تفاوت در عرصه‌ی تعالی روحی و رشد معنوی
- ۲۰۸ ابعاد گوناگون جهاد و مبارزه‌ی زن
- ۲۰۹ ایفای نقش یکسان در پیشرفتهای علمی و اجتماعی
- ۲۰۹ امکان پرش بینهایت برای زن و مرد
- ۲۱۰ اقتضای نظام اتم خلقت در خصوصیات زن و مرد
- ۲۱۰ رعایت عدالت محض میان زن و مرد از نظر اسلام
- ۲۱۰ زن و مرد؛ دو جنس مکمل یکدیگر
- ۲۱۱ توجه اسلام به زن و مرد از منظر انسانی و حقوقی
- ۲۱۲ برجستگیها و امتیازات و برتری متقابل زن و مرد نسبت به هم و برابری کلی آنها
- ۲۱۳ مسؤولیتهای مشترک زن و مرد با وجود قلمروهای اختصاصی
- ۲۱۳ برابری در ارزشهای انسانی، تفاوت در وظایف تخصصی
- ۲۱۳ توجه به تفاوت طبیعت زن و مرد
- ۲۱۴ تفاوت طبیعی زن و مرد
- ۲۱۴ تفاوت اندیشه و احساسات زن و مرد
- ۲۱۵ تفاوت‌های جسمانی، عاطفی و اخلاقی؛ نشانه‌ی وظایف مختلف
- ۲۱۵ حکمت الهی در تفاوت آفرینش زن و مرد
- ۲۱۶ تفاوت حقوق زن و مرد بر اساس طبیعت، فطرت و مصالح جامعه
- ۲۱۶ تفاوت وظایف زن و مرد بر اساس خلقت
- ۲۱۷ فلسفه‌ی تفاوت زن و مرد در کار و اشتغال
- ۲۱۸ ارزش زن؛ زن کامل بودن، نه کپی مرد شدن
- ۲۱۸ فلسفه‌ی «مردانگی» گفتن و «زنانگی» نگفتن
- ۲۱۹ غلبه‌ی ضمیرمذکر بخاطر نقش ظاهری و بیرونی مرد
- ۲۲۰ تقسیم کار بین زن و مرد بر حسب تفاوت امکانات و زمینه‌ها
- ۲۲۰ کسب مقامات عالی کشوری برای زنان بجز رهبری، ریاست‌جمهوری و قضاوت
- ۲۲۲ تفاوت احکام مربوط به زن و مرد بر اساس مصالح
- ۲۲۲ عامل تفاوت دیده‌ی زن و مرد
- ۲۲۴ حکمت و معرفت عظیم در تفاوت دیده‌ی مرد با زن

منابع مفید در زمینه‌ی تفاوت‌های حقوقی زن و مرد	۲۲۵
تجدیدنظر در بعضی مسائل فقهی	۲۲۵
۵-۳. خصوصیات زن مسلمان	۲۲۶
ایمان آگاهانه؛ در صدر شخصیت زن	۲۲۶
پاسداران واقعی اسلام در همه‌ی ابعاد	۲۲۶
عبادت، سیاست و خانه‌داری؛ عناصر شخصیت زن کامل	۲۲۷
پیشرفت در ارزشهای معنوی، مسائل اجتماعی و سکونت در خانواده	۲۲۷
مجموعه صفات با ارزش برای زن مسلمان	۲۲۸
رسالت زن ایرانی در برابر نفهمیدن و کتمان حقایق	۲۲۹
نشان دادن هویت و حقیقت فرهنگی زن مسلمان	۲۲۹
دلیل برتری زن ایرانی؛ تربیت اسلامی	۲۲۹
زن مسلمان؛ فراتر از اسارت زر و زیور	۲۳۰
دوری از اختلاط و جلب نگاه مردان	۲۳۰
زن ایرانی؛ پاکتر از راهبه و شجاعت‌تر از سرباز	۲۳۰
فهرست آیات قرآن کریم	۲۳۳
فهرست روایات	۲۳۴
فهرست اسامی اشخاص	۲۳۵
فهرست مکانها	۲۳۷

مقدمه

در مصاف بین تمدن اسلامی و تمدن غرب یکی از موضوعاتی که هم در فضای عمومی و هم در نگاه نخبگان مورد توجه و چالش میباشد نوع نگاه دو تمدن به جایگاه و مسائل زنان است.

با پیروزی انقلاب اسلامی و شعار بازگشت به اسلام ناب محمدی (صلی الله علیه و آله) از سوی امام خمینی (ره)، احیای شخصیت زن مسلمان نیز چه در نظر و چه در عمل جلوه‌ای دیگر یافت. از جنبه‌ی نظری، دیدگاهی جدید در باب زن و ارزشهای او در جهان امروز پدید آمد و در صحنه‌ی عمل، زنان در مسائل سیاسی، فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی پا به پای مردان و گاه مقدم بر آنان در سرنوشت جامعه نقش آفرین شدند.

این موج فرهنگی حضور و تعالی زن، نه تنها در سالهای پس از انقلاب اسلامی افول نکرد بلکه در عرصه‌ی دفاع مقدس، شکل کاملتری به خود گرفت و پس از آن نیز رشد فزاینده‌ای یافت. در حقیقت میتوان دوران کنونی را دوران شکوفایی نهالی دانست که به دست امام خمینی (ره) پدید آمد و با خون هزاران شهید آبیاری گردید. با این همه، آفات و بلیات همواره در قالب طرح دیدگاههای متأثر از غرب و تفکرات فمینیستی از یکسو و نظرات متحجرانه از سوی دیگر، این نهال نوپا را تهدید کرده و گاه آنچنان فضا را مسموم ساخته است که دیدگاههای اصیل اسلامی، برای عموم جامعه‌ی بویژه زنان مؤمن و انقلابی و حتی فرهیختگان و متولیان فرهنگی و

اجرای کشور نیز مشتبه شده است. در چنین شرایطی، ارائه‌ی سیمای جامع زن در اسلام مبتنی بر ساختار آفرینشی او و متناسب با مقتضیات زمان و مکان، ضرورت خویش را باز مینمایاند.

بدین منظور، باید به دنبال کسانی رفت که با نگاه عمیق به مبانی دینی و مبتنی بر زمان‌شناسی و تدبیر لازم و آشنایی با مسائل و مشکلات و نیازهای جامعه، خطوط اصلی و کلان نظام اسلامی را در باب شخصیت و جایگاه زن مسلمان ترسیم نمایند؛ و این مهم به لطف خداوند متعال با وجود رهبر فرزانه‌ی انقلاب اسلامی حضرت آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله العالی) دست‌یافتنی است. بی‌تردید از جمله عنایات الهی به جامعه‌ی اسلامی ایران، وجود رهبری فرزانه، مجتهد و ربّانی است که بحق کمتر کسی را در میان فقها و غیرفقها میتوان یافت که همچون ایشان در ارائه‌ی سیمای زن از منظر اسلام کوشیده باشد؛ اما این حقیقت، همچون دیگر عطایای الهی به ایشان، در ورای چهره‌ی سیاسی و حقوقی این رهبر الهی، پنهان مانده است.

ضرورت توجه به مسائل زنان از دیرباز مورد توجه مقام معظم رهبری (مدظله العالی) بوده است. ایشان در مصاحبه با مجله‌ی زن روز (۶۶/۱۲/۱۳) فرموده‌اند: «آن مقداری که بنده راجع به مسائل زن در ایران در طول این ده - بیست سال رنج برده‌ام و ناراحت شده‌ام، خیلی از زنان حتی گوشه‌ای از آن را نفهمیدند و ناراحت هم نبودند.» با احتساب این ۲۵ سال اخیر، بیش از ۴۰ سال ایشان دغدغه‌ی مسائل زنان را داشته‌اند. ایشان در مسائل زنان معتقد به اولویت‌یابی هستند تا بتوان با یک حرکت اساسی مظلومیت تاریخی زن را برطرف کرد؛ مظلومیتی که در خانواده و اجتماع، در شرق و غرب و در گذشته تا کنون برای زن بوده است و وضعیت خطرناکتری که امروزه در غرب به خود گرفته است و آن التذاذ از زن با شعار آزادی در غرب و تزلزل موقعیت خانوادگی و سوءاستفاده‌ی اقتصادی از زن میباشد. در مقابل، با ارائه‌ی نگاه جامع و کامل اسلام در مورد زن، میتوان زن را به آن جایگاه والا و شأن انسانی خود رساند. در اسلام ضمن

به رسمیت شناختن تفاوت‌های زن و مرد، برابری آنها در عرصه‌های کمال انسانی مورد تأکید قرار گرفته است.

در این کتاب، با ارائه‌ی موضوعی و عنوانی فرمایشات رهبری، در سه فصل، اهمیت و ریشه‌یابی مسائل زنان، زن در فرهنگ غرب، منزلت و جایگاه زن در اندیشه‌ی اسلامی، میتوان با ریشه‌یابی مسائل زنان، تفاوت نگاه غرب و نگاه اسلام را در موضوع زن بازشناسی کرد.

در استخراج، گردآوری و دسته‌بندی سخنان معظّم‌له و ارائه‌ی آن در قالب اثر حاضر، تمامی سخنرانیها و پیامهای ایشان درباره‌ی زنان، از آغاز پیروزی انقلاب اسلامی تا سال ۱۳۹۲، حتی سخنانی که رسانه‌ای نشده است - مانند توصیه‌هایی که هنگام خواندن خطبه‌ی عقد به جوانان داشته‌اند - اما در مخزن اسناد دفتر معظّم‌له موجود بوده، مورد بررسی قرار گرفته است که حجم گسترده‌ی آنها، توجه و اهتمام رهبرمعظّم انقلاب را نسبت به مسائل زنان نشان میدهد.

در پایان، با سپاس فراوان از حمایت‌های دفترحفظ و نشر آثار مقام معظّم رهبری، لازم است از زحمات جناب دکتر تقی اجیه در ویراستاری عناوین تشکر نمایم. همچنین از خواهران گرامی: ملیحه نقش‌زن، فاطمه حقیقی، مائده کیوانی، نسیم کریمی، اشرف‌السّادات فتحی، اکرم امینی، آسیه مهجوری، مهرناز سطوت، سعیده شریعت، زهرا نقش‌زن و فاطمه دهقانی که در جمع‌آوری و انطباق فیشها و اصلاح نهایی تلاش فراوان داشته‌اند، بالاخص خواهر مرضیه شاه‌سنایی که مسؤولیت گروه خواهران محقق را برعهده داشتند، سپاسگزارم. امیدوارم این اثر مقبول افتد و مورد لطف و عنایت خداوند قرار گیرد.

و آخر دعوانا ان الحمد لله رب العالمین

امیرحسین بانکی‌پور فرد^۱

۱. استادیار دانشکده‌ی اهل‌البت (ع) دانشگاه اصفهان (A.Bankipoor@ltr.ui.ac.ir).